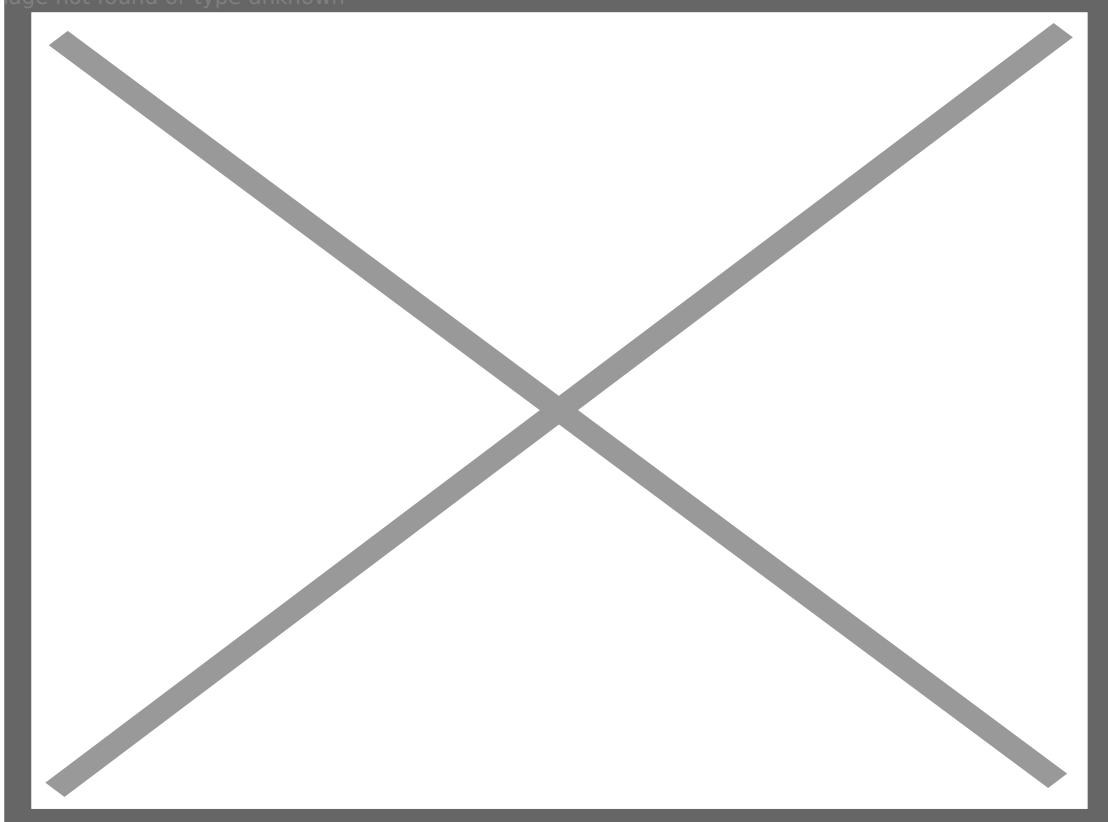

Vui sao câu chuyện bút danh - Kỳ 2

16:44 30/11/2022

Tác giả: Admin

Image not found or type unknown

V? Hà N?i tôi ???c " s?p x?p" cho làm m?t chân phóng viên chuyên vi?t v? nông nghi?p. Vi?c c?n kíp tr??c m?t c?a tòa so?n lúc này là ph?i có s?n m?t lo?t bút ký, phóng s? vi?t v? các vùng nông thôn m?i gi?i phóng. V?y là ch? sau vài tu?n nh?n nhi?m v? m?i, nhà báo tr? ???c phép lên ???ng luôn. V?n chi?c xe ??p cà tàng dùng trong su?t cu?c kháng chi?n tr??ng k?, c?ng ch?ng bu?n l?p hai cái ch?n bùn m?i nh? d? ??nh ban ??u, b?i mình ??ng nào r?i ch?ng ph?i ??p xe v? các vùng quê l?y l?i.

Chuy?n ?i ??u tiên v? ch?âu th? sông H?ng ?y, su?t ??i tôi không quên. T?i b?n xe khách, tôi nâng con ng?a s?t cùng anh ph? xe x?p lên nóc chi?c "xe khách", ti?ng quê tôi g?i xe ?ò, nh?ng khách ít hàng nhi?u v? thành ph? Nam ??nh. V?a t?i b?n xe ? c?nh Ch? R?ng, nhà báo m?t m?nh m?t ng?a s?t ung dung ?i d?n v? các ch?n. ??y là l?n ??u tôi ???c t?n m?t nh?n c?nh quan ch?âu th? sông H?ng.

L?n ??u ???c trò chuy?n v?i các anh, ch? du kích m?y tháng tr??c ?ây còn ngày d?t trâu ra ru?ng, ?êm vác súng ?i công ??n. Tôi nán l?i thành ph? Nam ??nh, h?i th?m ???ng ??n ph? Hàng Nâu ng?m c?n nhà c?a nhà th? trào phúng Tú X??ng, gi?a thành ph? có con sông nhánh c?a sông H?ng. Sông x?a r?y ?ã n?n ??ng/ Ch? thành dâu b?p ch? tr?ng ngô khoai....

T? Nam ??nh b?ng qua sông H?ng t?i b?n phà Tân ??, t?n h??ng gió n??c c? ti?ng ??ng h? trên chi?c phà di chuy?n ch?m h?n rùa m?i c?p ???c b? bên kia, thu?c ??a ph?n t?nh Thái Bình. Tôi t? h?i: C?u h?c trò trong truy?n ng?n in t?i t?p “Gió ??u mùa” ngày tr??c tr? t?i n?i nao bên con sông này, mà nhà v?n Th?ch Lam t? hay ??n th?! T? b?n phà Tân ?? tôi ?i ti?p, ngang qua ??a ph?n t?nh Thái Bình d?c theo t?nh l? 10, g?p t?i thì ti?n ?âu ngh? ??y qua ?êm.

Qua bên kia sông Lu?c thu?c ??a ph?n ??a ph?n t?nh H?i D??ng, tôi d?ng chân t?i huy?n Ninh Giang ngó nghiêng, tìm hi?u nhân v?t ng??i ?àn bà trong ti?u thuy?t “o?n tuy?t” c?a nh?a v?n Khái H?ng t?ng s?ng ? n?i ?âu t?i th? tr?n này? R?i l?i phóng ng?a s?t ?i ti?p l?n h??ng b?c, qua các huy?n T? K?, Gia L?c ??n thành ph? H?i D??ng (h?i ?y c?n là m?t th? xâ). T? ?ây tôi ch?a th? xuôi Qu?c l? 5 v? ?? ??t c?ng ?? ???c c?ng bá c Nguyên H?ng s?ng “Nh?ng ngày th? ?u”, do thành ph? c?ng c?a ta c?n b? qu?n ??i Pháp ki?m soát th?m 300 ngày, tính t? th?i ?i?m Hi?p ??nh Genève n?m 1954 có hi?u l?c.

Xong xuôi m?i vi?c nh? ?ã d? tính tr??c khi l?n ???ng, tôi r?i H?i D??ng v? Hà Nôi kh?ng ?i b?ng xe khách hay tàu h?a, ph??ng ti?n n?o c?ng s?n, mà v?n c? tình c??i ng?a s?t ?? ???c tho?i mái ng?m nh?n làng m?c ven Qu?c l? 5 v?n n?c ti?ng v? nh?ng n? du kích gi?i ?ánh T?y. ??n huy?n C?m Giàng, tôi t?m th?m n?i nh?a b?o - nh?a v?n t?m gi? cu?n t?p bút “Hà N?i ba m??i sáu ph? ph??ng” s?ng tu?i ?u th?. T?i ngã ba B?n Yên Nh?n, gh? qu?n n??c ng?i ngh? m?t lát l?y h?i, ng?m ng?i v? ng?i làng c?a ch?u b? trong truy?n “C?u b? nh?a qu?e” c?a nh?a gi?o T? Ng?c Nguy?n Lân n?u t?n t?i th?c thi? n?m ? ch?n n?o? Oái o?m sao, h?i l?a ch?ng tôi h?c c?p ti?u h?c, th?y gi?o b?t h?c trò ph?i ??c cho h?t cu?n ti?u thuy?t c?a nh?a v?n T? Ng?c qua b?n d?ch ti?ng Pháp, ??n gi?n ch? vì ng??i chuy?n ng? t? ti?ng Vi?t sang ti?ng Pháp ch?nh là ng?i Thanh tra H?c ch?nh t?n c?i ?ông D??ng!

V? t?i Gia L?m, ?ã nh?n th?y Hà N?i th?p thoáng nh?a cao ph? r?ng bên kia sông, v?y là ph?i c?i r?p ng??i gu?ng con ng?a s?t h?nh nh? ?ã kh? h?n d?u nh?n ? các tr?c xe, tôi m?i b? qua kh?i ?o?n d?c d?n t?i ??u c?u Long Bi?n. ??n ?ây, tôi m?t ??n g?n nh? ki?t s?c mà l?ng v?n c? nh? ng?y ng?t: Ôi, qu? là ch?u th? sông H?ng ?? l?i trong l?ng ng??i d?n c? n??c n?y bi?t bao d?u t?ch v?n ch??ng! Dù m?i m?e v?i các nh?n v?t h? c?u, anh ch?ng phóng vi?n tr? n?y v?n kh?ng qu?n “thi hành nghi?m t?c nhi?m v? ??c giao”. Su?t cu?c hành trình, tôi th??ng xuy?n ch? y quan s?t, chuy?n tr?o, s?u t?m, ghi chép. V?a v? t?i c? quan là ng?i luôn vào bàn c?m c?i vi?t thi?n phóng s? dài, ??ng m?y k? li?n tr?n báo Nh?n D?n d??i d?ng feuilleton.

Xong xuôi, khi ??nh mang bài l?n n?p s?p Ho?ng T?ng m?i s?c nh? ra: ta ký tên g?i ?ây ? cu?i bài? Cái bút danh Ho?ng T?ng hay ??n th? nay ?ã b? s?p khai t? m?t r?i. ?ang l?c v?i, ch?ng có nhi?u th?i gian và sau sáu, b?y n?m làm ngh? báo tôi c?ng ch?ng bu?n ngh? suy c?u k? chuy?n bút h?i u, bút danh nh? h?i m?i l?n. Tên khai sinh c?a m?nh là Phan Quang Diêu, th?i ta d?ng hai t? ??u làm bút danh cho g?n, mà xem ra c?ng mang ít nhi?u d?ng d?p v?n ch??ng ??y ch?i M?y hôm sau, nh?a v?n Nguy?n Huy T??ng t?i c? quan báo Nh?n D?n ? ph? H?ng Tr?ng có vi?c g?i ?ó.

G?p nh?a b?o Thép M?i gi?a s?n, ông h?i: “C?u Phan Quang n?o v?a vi?t lo?t bài v? T? ng?n sông H?ng, v?ng r?t quen thu?c v?i m?nh, ??c ???c l?m”. Thép M?i v?y tôi l?i, gi?i thi?u: “Phan Quang ?ây!”. Nh?a v?n Nguy?n Huy T??ng ng?c nhi?n: “?a, ông Ho?ng T?ng Khu 4 sao nay b?ng d?ng hóa th?nh ông Phan Quang?” Tôi c??i: “T?i b?o Nh?n D?n ?ã có ông s?p mang tên Ho?ng T?ng r?i, th?a anh. H?n n?a, tôi ???c b? m? ??t tên cho là Phan Quang Diêu. ? mi?n Trung qu?e tôi, “diêu” là bay l??n th?nh thang nh? di?u ??c gió, “diêu” là phi?u diêu ch?n B?ng Lai t?n c?nh, nghe l?ng m?n l?m, g?i c?m l?m, thi?ng li?ng l?m. V?y mà ra B?c, m?i l?n tôi c?ng m?y c?u

b?n la cà vào ch? ??ng Xuân, nh? có c?u nào ?ó bu?t m?ng g?i ??n tên tôi là y nh? các bà hàng quán n?m n? m?i chào: “Các anh dùng riêu cua hay là ,riêu ?c?” Cho nên tôi ?ành t?m gác các món riêu!”.

Tôi không nh? câu chuy?n s? k? ti?p sau ?ây là vào d?p cu?i n?m 1954 hay là nhân k? ni?m m?t n?m Ngày chi?n th?ng ?i?n Biên Ph?. Hôm ?y tôi có vi?c l?n gác hai, lúc s?p xu?ng g?p T?ng Biên t?p Hoàng Tùng ? ?u c?u thang, m?t tay c?m b?c th? vi?t trên trang gi?y kh? nh?, tay kia là chí?c phong bì c?ng nh? xíu. Ông ?ang lúc v?i, th?y tôi s?p xu?ng t?ng tr?t, ông nh?: “Anh b? th? vào phong bì, tìm ?âu tí h? dán l?i giúp tôi, r?i g?i giao thông b?o mang l?n V?n phòng Ch? t?ch n??c, n?i trong sáng nay”. Tôi tò mò ??c b?c th?. M?t m?nh gi?y in báo, r?ng ch? b?ng m?t ph?n ba kh? gi?y A4, ông Hoàng Tùng vi?t l?i c?m ?n Bác H? v?a ký quy?t ??nh trao cho ông Huân ch??ng ??c l?p, và xin h?a v?i Bác s? c? g?ng làm tròn các nhi?m v? Bác giao.

Nét bút ông s?p c?a chúng tôi ngày th??ng, b?t k? là t? vi?t bài hay s?a b?n th?o c?a anh em, lúc nào c?ng lo?ng ngo?ng r?m r?t, ch? ngh?a c? nh? ríu l?i v?i nhau, ?ã th? c?n m?c l?n ngo?c xu?ng khi c?n s?a sang l?n cu?i, c? Phòng ?ánh máy c? quan b?n nào nh?n ???c b?n th?o c?a s?p c?ng ngao ngán l?c ??u, v?y mà l?n này ông vi?t n?n nót, ngay hàng th?ng l?i nh? h?c trò vi?t chính t?. Ông c?ng c? tình t?m ?úng lo?i gi?y kh?ng sang tr?ng và cái phong bì th? nho nh?, cho phù h?p phong cách c?n ki?m c?a Bác H?.

Báo Nhân Dân s? ra ngày hôm sau, ? cu?i chân c?a trang cu?i t? báo có dòng tin x?ng tit (sans titre, kh?ng ??u ??) khiêm t?n, mà c? tình dùng c? ch? nh? li ti, theo ?úng l?i s?p d?n: “??ng chí Hoàng Tùng ???c t?ng Huân ch??ng ??c l?p h?ng ba”. M?u tin ng?n g?n ??n th?, kh?ng có ??u ??, mà làm x?n xao nh?u ng??i trong Liên khu 4 t?ng quen bi?t “nhà báo Hoàng Tùng”. M?t vài cán b? cách m?ng l?o thành th?c m?c: “Quái, c?u này m?i ra th? ?ô có m?y th?ng, ?ã làm nh?ng g?i mà ???c t?ng huân ch??ng cao quý th??”. Ch?ng m?t tu?n sau, c? v?n th? c?a c? quan mang ??n ??a tôi m?t phong th?, bì th? có in tiêu ?? S? T? pháp Liên khu 4, Kính g?i Ông Hoàng Tùng, tòa so?n Báo Nhân Dân. Phía góc trái phong bì có m?y ch? lo?ng ngo?ng quen thu?c c?a s?p Hoàng Tùng v?a m?i ghi khi nh?n ???c th?: “Chuy?n anh Phan Quang”.

Tr?i! M?t công v?n bán chính th?c h?n hoi, b?i có ?óng d?u son ? ??u trang phía trái, và bên d??i có ký: Lu?t s? Tr?n Kiêm Lý. Ông Tr?n Kiêm Lý h?i ?y làm Giám ??c S? T? pháp Liên khu, ông t?ng c?p phép cho hai phóng viên báo C?u qu?c là Hoàng Tùng và Ch? Lan Viên vào các tr?i giam g?p m?y b? can ch? ch?t trong m?t v? án l?n ?? khai thác t? li?u vi?t bài. Ông lu?t s? “trân tr?ng chúc m?ng anh Hoàng Tùng ???c Nhà n??c trao t?ng Huân ch??ng cao quý”1. Tôi ??c mà ng??ng chín m?t, hai tai c? nóng r?n nh? nh?ng l?n tr?i rét ng?i s??i c?nh b?p l?a quá lâu.

V?n ch?a xong câu chuy?n v? huân ch??ng. M?y hôm sau, có hai cô gái v?a t? Vinh ra th?m Hà N?i, r? nhau ??n ph? Hàng Tr?ng tìm g?p nhà báo Hoàng Tùng. Anh b?o v? tr?c t?i c? quan hôm ?y tên là Viên. Anh Viên là th??ng binh ng??i Qu?ng Ngãi t?p k?t ra b?c. Anh t?ng chí?n ??u d?ng c?m, b? Pháp b?n què ch?n, h?ng m?t. Anh là ng??i t?t b?ng, ph?i t?i hay cáu g?t nh?ng khi tr?i gió tr? tr?i, b? th??ng t?t hành h?. “Hai ch? g?p ông Hoàng Tùng có vi?c chí?” - “D?, chúng em xin ??n th?m và chúc m?ng anh Hoàng Tùng v?a ???c C? H? ban t?ng Huân ch??ng ??c l?p”. Anh th??ng binh gi??ng m?t con m?t c?n l?i ch?m ch?m nh?n hai cô gái, b?ng có ch?t b?n kho?n, nh?ng lý do ng??i ta xin g?p th? tr??ng chính ?áng ??n th?, l? nào ta ng?n c?n? Anh ??a tay tr? ngô?i bi?t th? ? cu?i sân, phía g?n b? h? Hoàn Ki?m, nói nh? ra l?nh: “??n kia, l?n c?u thang. Phòng ông Hoàng Tùng ? ??u c?u thang, v? phía trái. Nh? gõ c?a tr??c khi b??c vô phòng!”.

Hai cô gái tuân l?nh bá?c b?o v?, r?t rè l?n gác r?i gõ cánh c?a khép h?. Ch? mãi không th?y ai ra, l?i gõ, l?i ch?. Thông th??ng khi c?a phòng ông Hoàng Tùng khép h?, anh em trong tòa so?n có vi?c c?n g?p s?p, c? gõ nh? m?t ti?ng báo hi?u r?i t? nhiên vào, ra làm công vi?c c?a mình. Ông Hoàng Tùng hình nh? c?ng thoảng chút ng?c nhiên khi nghe ti?ng gõ c?a m?y l?n mà không th?y ai vào, li?n thân hành ra c?a ?ón v? khách ch?c là v?a t? n?i khác ??n. Hai cô gái tr? lúng túng tr??c ông cán b? ??ng tu?i: “D?, d?, chúng cháu xin ???c g?p anh Hoàng Tùng nhà báo ?!”.

S?p hi?u ra ngay, t?m t?m c??i: “Các ch? ?i theo tôi”. Ông d?n hai cô gái xu?ng c?u thang, ??n g?n cái bàn tôi ?ang ng?i làm vi?c ? t?ng tr?t, c?nh c? ch?c cái bàn c?a các phóng viên, biên t?p khác trong c?n phòng chung r?ng m?nh m?ng v?n là n?i ?n ti?c và nh?y ??m c?a các quan Tây th?i tr??c: ?ây, anh Hoàng Tùng c?a các ch? ?ây!

Phan Quang

Link bài viết: <https://nguoilambao.vn/vui-sao-cau-chuyet-but-danh-ky-2>